

NYHETER OM EU

NYHETSREVY FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ APRIL 2008

Regeringen går Svenskt Näringsliv till mötes med Vaxholmsutredningen

Regeringen blev nyligen klar med direktiven till Vaxholmsutredningen som ska klargöra vilka regler som ska gälla när utländska företag arbetar i Sverige. Att detta ska utredas beror på att EU-domstolen anser att svensk arbetsrätt bryter mot reglerna om fri rörlighet på EU:s inre marknad.

Som särskild utredare har enligt tidigare regeringsbeslut utsetts generaldirektören för Medlingsinstitutet Claes Stråth. Utredningen ska ske i samråd med arbetsmarknadens parter. Regeringen kommer inom kort att upprätta ett sekretariat med EU-rättslig och arbetsrättslig juridisk expertis. Trots att regeringen vill ha ett nära samarbete med arbetsmarknadens parter var Svenskt Näringslivs arbetsrättsjurist Lars Gellner inte särskilt nöjd med regeringens direktiv.

– Vi är rätt besvikna på direktiven. Som de nu är skrivna går de väldigt mycket LO till mötes genom att man bäddar för kollektivavtalslösningar och det är tveksamt om det är möjligt enligt EU-rätten, säger han.

LO:s avtalssekreterare Erland Olausson är desto mer tillfreds med utredningens direktiv.

– Jag är i huvudsak nöjd med direktiven. Där framgår det ju tydligt att man kan göra lagändringar i Sverige som gör att man kan tillämpa normala svenska avtal och normala svenska regler också för utländska företag.

– Faktum är att arbetsmarknadsminister Sven-Otto Littorin i sina direktiv till Vaxholmsutredningen öppnar för att helt avskaffa den så kallade Lex Britannia. Utredaren ska föreslå att Lex Britannia ska ändras, avskaffas eller ersättas, står det i direktiven.

Lex Britannia har funnits sedan 1991 och innebär att det är tillåtet att strejka

mot ett utländskt företag som arbetar i Sverige och vars anställda har utländskt kollektivavtal.

Lagen kom till efter en strejk 1980 mot ett fartyg under cyriotisk flagg, med tysk ägare och filippinsk besättning. Inför folkomröstningen 1994 argumenterades både från politiskt och fackligt håll att Sverige hade fått garantier för att Lex Britannia inte skulle påverkas av ett medlemskap i EU. Det hade EU-kommissionens företrädare lovat under medlemskapsförhandlingarna, påstod EU-anhängarna dyrt och heligt.

I Vaxholmsdomen slår EU-domstolen fast att strejk mot företag med utländsk arbetskraft med utländskt kollektivavtal bara är tillåtet om det handlar om hälsa och säkerhet för de utländska arbetarna. Så var det inte i Vaxholm enligt EU-domstolen.

Utredaren ska också komma med förslag som så långt som möjligt innebär att de svenska kollektivavtalen får genomslag för alla som arbetar i Sverige. Det innebär förändringar av den lag som kallas utstationeringslagen och avgör vilka villkor som gäller för utländska arbetsgivares anställda i Sverige.

Regeringen framhåller den svenska arbetsmarknadsmodellen i de beslutade direktiven för Vaxholmsutredningen. Utgångspunkten för utredningen ska vara att den svenska modellen i så stor utsträckning som möjligt ska kunna tillämpas på arbetstagare som utstationerats hit från ett annat land. Men EU-rätten som den preciseras av EU-domstolen måste fullt ut respekteras, framhåller Sven Otto Littorin. Det gäller främst tjänsters fria rörlighet, förbud mot diskriminering på grund av nationalitet och utstationerings-

direktivet.

LO-förbundet Byggnads kritiserar regeringen för att gå Svenskt Näringsliv till mötes.

– Regeringen har utgått ifrån att EU-domstolens dom i Laval-målet är korrekt. Utgångspunkten borde vara den motsatta. Utredarens uppdrag ska i stället vara att på alla sätt förhindra att domen får genomslag på svensk arbetsmarknad, säger Byggnads ordförande Hans Tilly.

– Som direktiven är formulerade nu kan utredaren komma fram till att den svenska modellen måste ge vika för EU-domstolens dom. Detta är oacceptabelt.

– Att Svenskt Näringsliv inte är nöjda med direktiven är bara ett spel för galleriet. Regeringen har i stället gått Svenskt Näringsliv till mötes, säger Hans Tilly.

Utredningen ska vara klar senast den 15 december 2008.

Österrike och Slovakien antog Lissabonfördraget

Österrikes parlament antog, med stor majoritet 151 för och 27 emot, den 9 april Lissabonfördraget. Två högerpartier som ansåg landets självständiga utrikespolitik hotad, ville ha folkomröstning.

Den 10 april antog Slovakien parlamentet Lissabonfördraget. Den borgerliga oppositionen – liberalerna och kristdemokraterna – bojkottade av olika skäl omröstningen.

Med Österrike och Slovakien har nio länder, eller en tredjedel av EU-länderna, antagit Lissabonfördraget.

Byggnads i Gästrikland värnar kollektivavtalen

Sedan Sveriges inträde i den EU har det svenska kollektivavtalet varit ständigt ifrågasatt och hotat, menar Byggnadsavdelning 26 i ett uttalande från sitt årsmöte den 27 mars i Sandviken. Efter Vaxholmsdomen i december 2007 har hotet mot de svenska fackliga rättigheterna hamnat i ett nytt och betydligt mer dramatiskt läge.

Hoten mot det svenska kollektivavtalet har under de senaste åren på ett förtjänstfullt sätt mötts av ett organiserat motstånd från Svenska Byggnadsarbetare-förbundet. Nu har försvaret av kollektivavtalet hamnat i en ny och avgörande politisk fas, konstateras det i årsmötesuttalandet.

Enligt Byggnadsavdelning 26 måste Byggnadsförbundsledning nu utnyttja alla tillgängliga politiska kanaler för att förmå den svenska riksdagen att i nämnd ordning kräva:

1. Ändringar i Lissabonfördraget så att svenskt kollektivavtal garanteras.
2. Säg Nej till Lissabonfördraget.
3. Begära svenskt utträde ur EU.

Sverige kan ha olika skatt på öl och vin

Den svenska punktskatten på öl och vin strider inte mot EU:s regler. Nyligen kom EU-domstolens dom om Sveriges olika skatt på öl och vin.

Bakgrunden till domen var att pröva om Sveriges regler för beskattning av öl och vin strider mot EU-rätten. Fram till årsskiftet 2007/2008 beskattades nämligen alkoholmängden i öl och vin olika. EU-domstolen menar i domen att prisskillnader till följd av differentierad beskattning inte påverkar konsumenterna i valet mellan vin och öl.

Frågan om den svenska beskattningen väcktes redan 1997 då EU-kommissionen anmärkte på att ölskatten i Sverige var lägre än skatten på vin. Det skulle enligt kommissionen gynna konsumtionen av inhemskt öl på bekostnad av importerat vin. År 2005 väckte kommissionen därför talan om fördragsbrott mot Sverige vid EU-domstolen.

Sverige har dock redan före domen ändrat beskattningen. Från den 1 januari 2008 sänktes skatten på vin till

1:66 per volymprocent alkohol/liter vin. Samtidigt höjdes ölskatten till 1:66 per volymprocent och liter.

Skånska socialdemokrater villkorar Lissabonfördraget

Skånes socialdemokratiska partidistrikt beslutade på sin årskongress, 12 april på Sundpärlan i Helsingborg, att strejkrätten och de svenska kollektivavtalen måste vara garanterade. I annat fall bör inte Lissabonfördraget ratificeras.

Efter EU-domstolens besked i Vaxholmsmålet sätter de skånska socialdemokraterna ner foten. Med stor majoritet beslutade årskongressen att kräva garantier för den svenska modellen.

– EU-domstolens utlåtande hotar den svenska modellen, säger Petra Bergquist, ordförande för SSU i Skåne och fortsätter:

– De skånska socialdemokraternas beslut är ett tydligt steg i rätt riktning. Det sätter press på partiledningen att överge den okritiska hållningen till Lissabonfördraget.

Krav på förbud mot azofärger

Ny kräver 42 europeiska konsumentorganisationer från tolv länder att EU-kommissionen ska förbjuda de omdiskuterade azofärgerna som bland annat finns i godis och läsk.

Kravet ställs i ett gemensamt brev till hälsokommissionären Androulla Vassilou. Bland undertecknarna finns de svenska organisationerna Sveriges Konsumenter och SKIS, Sveriges konsumenter i samverkan.

Nyligen krävde EU-parlamentet en lagändring så att "försiktighetsprincipen" införs för livsmedel liknande den som finns på miljöområdet.

Allt mindre bistånd till de fattigaste

EU-ländernas samlade bistånd till världens fattigaste länder minskade under 2007 för första gången sedan millennieskiftet.

EU:s bistånd uppgick 2007 till 46,1 miljarder euro, jämfört med 47,7 miljarder år 2006. Minskningen beror till stor del på att EU under 2007 inte

skrev av lika stora skuldbelopp som under 2005-2006.

Globalt sett minskade biståndet med 8,4 procent under 2007. EU-kommissionen varnar för att det ökar risken för att FN:s millenniemål inte kommer att uppnås.

Totalt sett lägger EU-länderna 0,38 procent av sin bruttonationalinkomst (BNI) på bistånd, vilket motsvarar ungefär 870 kronor per person och år. FN:s mål är att minst 0,7 procent av BNI ska gå till bistånd.

Byggnads i Göteborg kräver folkomröstning

Byggnadsavdelning 12 i Göteborg vill i en motion till LO-kongressen 2008 att LO tillsammans med socialdemokraterna arbetar för en folkomröstning om Lissabonfördraget.

Motionärerna menar att det nya fördraget innebär att mer makt och fler beslut överförs till EU. "Fördraget kan medföra att marknaden definitivt tar hem segern, med oöverskådliga konsekvenser för jämlikhet och rättvisa", skriver man bland annat.

LO-styrelsen vill att motionen avslås och skriver i ett långt utlåtande att en folkomröstning kräver klara alternativ. När det gäller det nya unionsfördraget handlar det om hundratals justeringar av de nuvarande fördragstexterna, och det är svårt för enskilda väljare att avgöra om dessa förändringar sammantaget är positiva eller negativa. Denna föraktfulla attityd ger LO-styrelsen uttryck för samtidigt som samma LO-styrelse har beslutat att säga ja till Lissabonfördraget i sitt remissvar till den borgerliga regeringen. Om man vill kalla det antidemokratiskt eller något ännu fulare, är en smaksak.

Sverige fällt i EU-domstolen

Sverige har på nytt fällts i EU-domstolen för att inte ha infört regler om upphandling i tid. Domstolen slår fast att Sverige dröjt med att införa direktivet om upphandling av energi-, vatten-, post- och transporttjänster. Domen gäller ett tillägg till de båda direktiven. EU:s regler om upphandling infördes i svensk lag den 1 januari i år. Men det var två år för sent.